

Sunday, Monday, Happy Days

Table 1: Days of the week

Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
Sun's day	Moon's day	Tiu's day (Mars)	Woden's day (Mercury)	Thor's day (Jupiter)	Freya's day (Venus)	Saturn's day
ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	ששי	שבת

(2) שמות פרשת יתרו פרק כ' פסוק ח':

זכור את-יום השבת לקדשו:

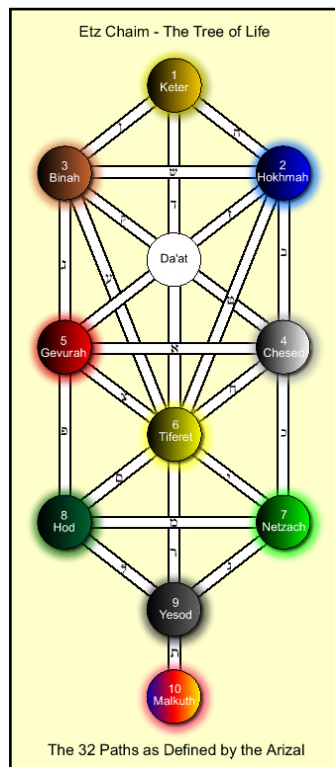
(3) מכילתא דרבי שמעון בר יוחאי פרק כ':

זכור ר' יהודה בן בתירה אומר מנין שכשאתה מונה הוי מונה אחד בשבת ושני בשבת שלישי בשבת רביעי בשבת חמישי בשבת וערב שבת ת"ל זכור. ... לקדשו במה אתה מקדשו במאכל ובמשקה ובכסות נקייה שלא תהא סעודתך שלשבת כסעודת החול ולא עטיפתך שלשבת כעטיפתך בחול. ומנין שאפלו עני לא יהא מאכלו שלשבת כמאכלו שלחול ועשיר לא יהא מאכלו שלשבת כמאכל החול ת"ל זכור את יום השבת לקדשו.

(4) רמב"ן שמות פרשת יתרו פרק כ':

ועל דרך הפשט אמרו (במכילתא כאן) שהיא מצוה שנזכור תמיד בכל יום את השבת שלא נשכחה ולא יתחלף לנו בשאר הימים, כי בזכרנו אותו תמיד יזכור מעשה בראשית בכל עת, ונודה בכל עת שיש לעולם בורא, והוא צוה אותנו באות הזה כמו שאמר (להלן לא יג) כי אות היא ביני וביניכם. וזה עיקר גדול באמונת האל-ל:

(5) פרי עץ חיים שער שבת פרק א'

וכן תמיד תאמר, היום יום א' בשבת, וביום ב' תאמר היום יום ב' בשבת, וכן בשאר ימים, כי הוא מ"ע הנזכרת בספרי. ובוה תשיג להכנת שבת. וכבר ידעת, כי רשות לאדם לומר הבדלה עד יום ג' בשבת, והענין - כי תוספת שבת, הוא בסוד ד' חלוקים, נשמה לנשמה ונר"ן (נפש, רוח, נשמה), ותוספות נשמה לנשמה מסתלקת במוצאי שבת. וביום א' נשאר הנשמה, ואח"כ מסתלקת. וביום ב' אינו נשאר לו אלא הרוח, ואח"כ מסתלק. וביום ג' אין נשאר לו רק נפש לבד, ואחר כך מסתלקת:

לכן צריך האדם ביום א', לקבוע כל היום ולעסוק במחשבה, כדי שיקנה אותה הנשמה. וביום ב', יעסוק בסוד עסק התורה, בדבור הרבה עם הכוונה הנ"ל, כדי לקבל הרוח, שאז הוא סוד היצירה, להעלות שם נפש ברוח שביצירה שהוא אנא בכח וכו'. וצריך לקשר ולשלב שם זה, עם שם דשבת כנ"ל, וכוונה זו תמיד תהיה, ובפרט בעת עסק התורה יום ב' וה', שצריך לעסוק בתורה הרבה, כי הרוח בז"א (זעיר אנפין) ונקרא תורה. וזה סוד תקנת עזרא לקרוא בתורה בב' ימים אלו. גם כי ז"ס (ז ספירות) עליות משה להר סיני יום ה' לקבל לוחות, וירד ביום ב' עם הלוחות. וביום ג' יעסוק במצות מעשיות, ובפרט הנעשין ע"י הרגלים ויכוין להעמיד הנפש:

אמנם ביום ד', יתחיל אדם לקבל להכין עצמו לקבלת תוספת נר"ן, ולעשות מצות מעשיות בסוד הנפש, ומלבד כוונת תועלת המצות בעצמן, יכוין לתקן לשבת הבאה, כדי שיבא לו תוספת נפש, וכנ"ל ביום ג'. וכן על דרך זה ביום ה' יעסוק

בסוד דיבור, לקנות תוספת הרוח, כנ"ל ביום ב'. וביום ו', יכוין הגשמה בסוד המחשבה כנ"ל יום א', וזה תועלת גדול אל תוספות שבת, לשמור כלל זה הסוד. ולכן רמזו בספרי שמצות עשה לזכור את יום השבת, שיאמר היום יום א' בשבת וכו' והבן:

6) מסכת תמיד פרק ז', משנה ד:

השיר שהיו הלויים אומרים במקדש ביום הראשון היו אומרים לה' הארץ ומלואה תבל ויושבי בה בשני היו אומרים גדול ה' ומהולל מאד בעיר אלהינו הר קדשו בשלישי היו אומרים אלהים נצב בעדת אל בקרב אלהים ישפוט ברביעי היו אומרים אל נקמות ה' אל נקמות הופיע וגו' בחמישי היו אומרים הרנינו לאלהים עזנו הריעו לאלהי יעקב בששי היו אומרים ה' מלך גאות לבש וגו' בשבת היו אומרים מזמור שיר ליום השבת מזמור שיר לעתיד לבא ליום שכולו שבת מנוחה לחיי העולמים:

7) תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף ל"א עמוד א':

תניא, רבי יהודה אומר משום רבי עקיבא: בראשון מה היו אומרים - אלה' הארץ ומלואה, על שם שקנה והקנה ושליט בעולמו. בשני מה היו אומרים בגדול ה' ומהלל מאד, על שם שחילק מעשיו ומלך עליהן. בשלישי היו אומרים גאלהים נצב בעדת אל, על שם שגילה ארץ בחכמתו והכין תבל לעדתו, ברביעי היו אומרים דאל נקמות ה' - על שם שברא חמה ולבנה, ועתיד ליפרע מעובדיהן. בחמישי היו אומרים ההרנינו לאלהים עזנו - על שם שברא עופות ודגים לשבח לשמו. בששי היו אומרים וה' מלך גאות לבש - על שם שגמר מלאכתו, ומלך עליהן. בשביעי היו אומרים זמזמור שיר ליום השבת - ליום שכולו שבת. אמר רבי נחמיה: מה ראו חכמים לחלק בין הפרקים הללו? אלא: בראשון - שקנה והקנה ושליט בעולמו. בשני - שחילק מעשיו ומלך עליהם, בשלישי - שגילה ארץ בחכמתו והכין תבל לעדתו, ברביעי - שברא חמה ולבנה ועתיד ליפרע מעובדיהן, בחמישי - שברא עופות ודגים לשבח לשמו, בששי - שגמר מלאכתו ומלך עליהם, בשביעי - על שם ששבת.

8) פרי עץ חיים שער קריאת ספר תורה פרק ה':

סוד שיר של יום, דע, כי האורות האצילות השופעות עלינו בשבת כסוד נשמה יתירה, מאירה כל יום א' בסוד הכתר משפיע כחו אל החסד יומא קדמאה דאיהו בריאה, ושירה של לויים לעורר ההארת אלו יום יום.

9) כתר שם טוב כרך א', עמוד ק"א והערה קמ"ב:

אין מנהגם בלונדון לומר קודם מזמור של יום, השיר שהיו הלויים אומרים על הזוכן ביום א' בשבת. וכן ביום ב' עד יום ו'. ומנהג אמשטרדם וא"י וסת"מ, ואשכנז, לומר קודם כל מזמור של יום יום השיר שהיו הלויים וגו'. (קמב)

(קמב) רבינו דוד אבודרהם (דכ"ז) הביא רשימות אלו המזמורים. ואינו מזכיר שצ"ל בכל יום קודם המזמור השיר שהיו הלויים, ובסודר היומי של לונדון הפורמולא הנזכרת מודפסת וא"א אותה.

טעם למנהג אמשטרדם, וא"י, וסת"מ, ואשכנז, ... ושמעתי מזקני ירושלם הגאונים טעם אחר בזה כי כל זמן שהאדם מתפלל בצבור מזכיר בפיו היום כך וכך, מתוך זה יזכור את יום השבת, וכן כשאדם נוסע מעיר לעיר ולפעמים יתכן כי ישכח יום אשר הוא עומד בו, וכשמתפלל כל יום בבוקר ואומר קודם מזמור של יום השיר שהיו הלויים אומרים על הזוכן היום כו"כ, הרי בא לידי ידיעה חושית את היום שעומד בו.

ומנהג אמשטרדם הוא כן, ביום הראשון אומרים כל הפורמולא הנז', אבל בשאר הימים מקצרים בה ואומרים ביום השני בשבת היו אומרים וז"ל הרב סדר היום (דכ"ג). ויאמר שיר שהיו הלויים אומרים על הזוכן והוא כדי לזכור חרבן בית המקדש ולדאוג על זה ולבקש מאת אלקינו יחזיר עטרה ליושנה וגו' וראיתי מנהג שאומרים בפירוש השיר שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום א' וכן ביום שני הגו' כדי להזכיר הבית ולדאוג עליו, עכ"ל.

10 תשובות והנהגות כרך ב' סימן ר"ו:

שאלה: שיר של יום בשבת שחרית?

בתחילה נהגו אצלינו כמנהג האשכנזים שאחר עלינו במוסף אומרים שיר של יום של שבת, אבל לדעתי מנהגם תמוה מאד, שמפורש בר"ה (ל"א) שבשחרית דוקא השיר הוא מזמור שיר ליום השבת, אבל במוסף השיר שהלויים אומרים הוא בפרשת האזינו, ואם אומרים לאחר מוסף, היאך יאמר השיר שהלויים היו אומרים בבית המקדש מזמור שיר ליום השבת, בשעה שלעולם לא אמרו שירה זאת במוסף רק בשחרית, ולכן שינינו ואומרים אצלינו בשבת מכאן ולהבא שיר של יום בשחרית, ועיין בח"ס בפ"ב דביצה שצווח על האומרים בשחרית דיו"ט שירה של חול, שראוי להם לחשוש שדובר שקרים לא יכון לנגד עיני, והוא הדין לומר במוסף דשבת שירה דשחרית ג"כ ראוי לחשוש שאינו זמנה וצריך שירה בזמנה דוקא ושפיר שינינו לומר אצלינו בשבת שיר של יום בשחרית, וכמו שנהגו בהרבה מקהלות אשכנז, וכן נהגו בישיבת מו"ר הגרמ"ש זצ"ל.

11 תפארת ישראל - יכין, מסכת תמיד פרק ז:

ולחכי אמרוהו ביום ההוא, אבל במזמור שיר ליום השבת, לא נזכר בהמזמור שום דבר מעניין של שבת, ויש לכאורה לתמוה למה התייחד מזמור זה ליום השבת, לכן מפרש התנא טעמו של דבר, דאינו כשיר של שאר הימים שהן כולן על העבר, רק זה שיר לעתיד לבוא, דמדהוא יום מנוחה מטרדת עסקים שבחיי הזמניים, לכן אחר היקף ימי הבריאה, נאות לו לאדם להתבונן ולשורר חסדי ה' על ג' מיני עתיד שהן לעומות מגמת פני כל אדם, והם (א) מזמור שיר לעתיד לבוא, על מה שעתיד לבוא על האדם בעה"ז, כי לא כלו רחמיו ית', (ב) מזמור שיר ליום שכולו שבת, הוא חיי עולם הבא אחר פרידת הנפש מהגוף, כי גם אז יחסה האדם בסתר כנפי רחמיו ית', (ג) מזמור שיר גם לעתיד הג' שנועד לאדם, בעת שיהיה מנוחה לחיי העולמים, דהיינו לאחר שיחרב העולם בסוף אלף הששי, אשר אז ינחו כל חיי העולמים כולם אלף שנה, עד שיחזור הקב"ה לבנות אח"כ העולם מחדש, וכל אלו הג' מיני תקוה לעתיד לטובה, כלולים במזמור הזה.